

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Politică de rassă!...

(R) Am spus-o noi de mult, acum o mărturisesc și fruntașii vieții publice maghiare: în Ungaria guvernul face politică de rassă. Puțin îi pasă de a doua jumătate a populației țării, de naționalități. Tinta cea mare este pricopsirea cu orice preț a ungarilor! Nici n'a fost ministru, mai ales de agricultură, care să nu-și fi făcut o fală din colonizarea ungarilor printre naționalități, începând cu »filoromânul« (?) conte Bethlen, a cărui soție era română, și terminând cu Darányi Ignác, care trece între unguri cel mai concesiv și mai tolerant.

Acestuia din urmă preotul catolic Hock, semănție de șvab, deputatul care strigase în dietă: »Șireang valahilor«, — îi cântă osanale în semioficiosul »Magyarország« de azi, pentru că »a pus în toporiște colonizările din Hunedoara«. Intre cei 380 mii români (94% din populație) s'a format deja o insulă de coloniști ciangăi pe valea Cernei... Acum e vorba ca să se mai formeze alta în valea Murășului, care să lege săcuimea din Ardeal — peste Câmpie — cu ungarimea din Țara-Ungurească.

Un lucru e numai de regretat: fondul de 3 milioane de floreni făcut în virtutea legii dela 1894, art. V, este »ridicol de mic«... Arhișovinistul preot pledează pentru o politică de colonizare în stil mare, ca germanii față de polonii din Pozen... Deci parlamentul să voteze sume mai mari!

Asta-i concluzia.

Având adecă guvernul la dispoziție zeci

ori chiar sute de milioane, poate să împrădiereze pe toți golani, să aducă din România pe toți ciangăii de prin județele Bacău și Roman, și — ceace e și mai important: să exproprieze pe toți valahii, să nu mai fie comitate ca Hunedoara, în care afurisiții de români să formeze 94% din totalitatea locuitorilor...

Azi mâne o să ne pomenim cu vre-un smintit de politician kossuthist, care să pledeze adecă pentru exproprie cu sila și tot cu sila să fie duși valahii în inima Alföldului, unde peste 2—3 generațiuni să se maghiarizeze...

De ce nu? Loc este, căci pe Alföld rămân tot mai goale satele, în urma emigrărilor!

Și inconștiența politică mai ales atunci apare în toată mărimea ei, când ne gândim că politicianii maghiari pledează pentru colonizări tocmai pe vremea celor mai îngrijitoare emigrări. Sute de mii brațe muncitoare pleacă în America, din cauza mizeriei economice, a lipsei de pământ, și lipsei de muncă omeneste plătită, guvernul nu mai știe ce măsuri să ia contra celor piecă din țară, — și totuși politicianii mărunți ca d'alde Hock vor să-și ridice pedestal ple-dând pentru — colonizări!... Să mai mărim darea, să punem la contribuție și mai exasperată toate neamurile din patrie, ca din milioanele astfel strânse, »Náci bácsi«, »părintele țărâniei«, cum îi zice ministrului de agricultură, să aducă »acasă« pe »frații ciangăi«, risipiți prin România.

O nebunie mai mare nici nu se poate.

Numai perversitatea este mai mare: politica asta de a coloniza este adică împreunată cu risipirea banilor în favorul tuturor trântorilor și pungășilor; până să ajungă colonistul în brazda lui de pământ și sub acoperiș de casă, din milioane se infruptă toți »câți pun umărul la desevășirea mării opere — naționale«... Exmișii ministeriali, marii proprietari unguri de printre români cari »fac jertfa să-și vândă moșia« pentru a se coloniza ciangăi, comisarii de colonizare, inspectorii și câți fericitori de nație toți, înghit bani mai al naibe de cum înghite buretele apa.

Se vede că Hock nu se mai poate plimba prin străinătate ca »exmis« al salonului artistic din Budapesta, și astfel i-ar prinde bine o »misiune« în afacerea colonizărilor... De aceea pledează cu atâta ardoare pentru bani și iarăși bani, că altfel zadarnic ar fișni din creerul său cele mai mântuitoare idei!

Decât, așa credem, ori cât le-ar veni bine o colonizare și celor din guvern, cari s'ar putea mândri în acest chip că iată, »guvernul național« realizează postulatele — naționale, — de astădată părintele Hock n'a nimerit momentul oportun: în Ungaria e o criză financiară sub greutatea căreia troznesc rău institutele financiare maghiare (o mărturisesc cu groază ziarele din Budapesta), anul a fost rău iar excedente din trecut nu-s!

Ori cât ar scrie Hock de convingător (?) și ori cât de mulți ar fi în dietă mai lihniți încă și decât el, deocamdată cu greu

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Un optimism șubred.

De Ioan Slavici.

În numărul dela 15 August a. c. al revistei »Luceafărul« a fost publicat »sfârșitul« unei novele »Boierul«, de G. C. Ionescu. După informațiile ce-am primit, dl G. C. Ionescu, autorul novelei, e om încă tânăr, fiul unui preot din Oltenia, și-a petrecut copilăria și anii tinerețelor în România și azi face studii agronomice la o Academie din Germania.

Eroul novelei e un oarecare Roșu, răutatea întrupată. Nu se poate închipui mișelie, pe care acest Roșu n'ar fi fost în stare s'o facă, și toate i-se treceau. El a nenorocit o lume întreagă, și toate îi ieșiau în bine. »Când vre-unul se împotriva începea goana până în pânzele albe. Il calicea dacă era învoit, îl prindea în drumul mare și-l ocărea și-l bătea, urma apoi judecata, la care martorii strîmbi îl viră în pușcărie tot pe nenorocitul, care încercase a i-se împotrivi« — așa zice tinărul autor.

»Învățătorul și popa stau cu mâinile în sân. De atâtea ori se plânseseră celor mai mari, — urmează autorul, — dar ei nu puteau desvălui în toată grozăvenia ei plaga, care de ani rodea satul acesta. Ei nu puteau îmbina decât plângeri răslefe, care se încheiau cu »Dacă domnu Roșu merge mai departe pe calea asta, ne dăm de ripă«. Dar la vorbele astea cei mari răspundeau: Ei vezi asta e ciudă curată, pentru că lui îi merge bine, ei vezi din pricina lipsei acesteia de armo-

nie satele noastre se păcătoșesc în loc să meargă tot spre bine«. Și bieții oameni își înecau, de dragul copiilor, pe care-i aveau, revolta, care li-se umfla în piept, tăceau, dar aveau impresia nelămurită, că un duh rău, o ciură plutește în văzduhul satului aceluia și prăpădește vieți și sfărma lanțurile de argint ale cinstei și ale omeniei...«

În cele din urmă unul dintre sătenii năpăstuiți l-a împușcat pe Roșu.

În ziua, când omoritorul avea să fie judecat, »floarea baroului«, — așa zice autorul, susținea acuzarea, iară sătenii »nu s'au priceput să facă alta decât să vină des de dimineață cu femei și copii, osteniți, nemâncați, amărâți și să înțese locul de dimprejurul casei de judecată.«

»De care parte va fi biruința?« — întrebă autorul drept încheere.

Ne sângeră inima când ne dăm seamă, că cel ce a scris novela e om tiner, dar ne cutremurăm fiind nevoiți a ne face mărturisirea, că el nu ne înfățișează plâsmuirii de ale lui, ci fapte petrecute în aievea, întâmplări văzute ori trăite de dânsul.

În același număr al »Luceafărului«, o fată încă tinără, Domnișoara Zoe Gârbea, citează în descrierea »Expozițiunii de artă din Veneția« versul

»Sau omori răutatea sau rămâi ucis«.

Ei bine tot în acel număr a fost publicată, în »Cronică«, și o dare de seamă, în care dl profesor N. Iorga și eu suntem prezentați drept niște pesimiști, drept niște fantăști, ca să nu zic chiar drept niște smintiți pentru că am zis chiar mai puțin decât ceace zice tinărul G. C. Ionescu

și ceace au mai zis și Eminescu, și Coșbuc, și Vlăhuță, și Goga, și mulți alții și am strigat tare, ca lumea să ne audă, că

»Ori vei omori tu răutatea, ori te va omori ea pe tine.«

Iară ceice ne judecă astfel se prezentă, ba se vor fi și socotind pe sine însuși optimiști fiindcă văd răul și tac cum au tăcut învățătorul și preotul »din dragoste către copiii lor«.

Optimist e cel ce, crezând în biruința binelui, se avântă cu toată virtutea în luptă, ca să omoare răutatea, și învățătorul și preotul își »înecau revolta« — nu pentru că-și iubiau copiii, ci pentru că nu mai aveau credință 'n biruința binelui și se temeau de urgia răutății.

Acela, care e cuprins de adevărată iubire către copiii săi, e preocupat în fiecare clipă a vieții sale de soarta lor și e totdeauna gata să se expună pentru ca viața lor să fie mai puțin amărită decât alui: face și stă »cu mâinile 'n sân« numai cel ce nu iubește ori nu mai crede, că e cu puțință binele, pe care-l dorește.

E fiecare dintre noi mai mult ori mai puțin nemernic, păcătos și pornit spre răutate; aceasta însă nu ne lipsește nici de dreptul, nici de datoria de-a lua parte la lupta pornită contra răutății, ba e lucru firesc, ca cel mai mișel să-și dea toată silința, ca copiii lui să nu fie ca dânsul și să combată în alții cu mai multă îndârjire mișelia. Poate dar, cine vrea, să ne socotească mișei ori lipsiți de pricepere, dar fantăști nu suntem câtă vreme spunem ceace în aievea se petrece și 'n rândul pesimiștilor nu putem să fim puși câtă vreme pentru biruința binelui ne expunem.

se vor îndulci de binefacerea »acțiunii coloniste«!.. Hiába, nîncs pénz!

Iar pînă să fie bani, multe se pot schimba. Întău de toate vor trebui repatriați sutele de mii unguri plecați în America; a doua, poate da Dumnezeu să se convingă, că după cum n'au făcut brînză, cu ciangăii dela Ghioroc (*ceeace Hock mărturisește și el*), tot așa n'au făcut nici cu cei de prin Hunedoara (dupăcum au plecat, ca pleava, în lume și cei de pe Câmpie) prin urmare nu-i nădejde să facă nici cu alții, aduși din România (ceeace mai ales României i-ar face bine), și astfel nu se va mai găsi parlament care să voteze milioane pentru a fi aruncate în vânt... Politiciani ca Hock, care să stăruie pentru colonizări, se vor găsi totdeauna, căci ceata lihniților e singura care prosperează în fericita noastră patrie.

Doar ei formează temelia pe care se razimă — *politica de rassă!*

Conferență ministerială. Ieri la 4 ore p. m. s'au întrunit toți ministrii, afară de Günther și Jekelfalussy, în palatul ministrului președinte, ca să se sfătuiască asupra ținutei, ce vor avea s'o observe cu privire la transacțiune. La conferență au luat parte și secretarii de stat Popovics și Sztérynyi. Ministrii vor plecă azi la Viena.

Iunctimul. Afirmatiunea ziarele vieneze, că între transacțiune, cvotă și bancă s'au pus iunctim, a turburat mult apele cercurilor politice ungare. După conferința ministerială *Kossuth* a declarat următoarele:

— Guvernul maghiar nu poate permite, să fie amestecată în transacțiune chestia băncei și a cvotei. Cu privire la iunctim noi niciodată nu ne-am dat învoirea și nici nu ne vom da-o.

Wekerle a declarat, că dacă guvernul se va legă de iunctim, atunci el îi va spune regelui, că între astfel de împrejurări nu va putea câștiga în Ungaria majoritate pentru transacțiune, cu atât mai mult, cu cât iunctimul se împotrivesc atît punctu-

lui său de vedere, cât și cu al întregului cabinet.

Barabás dându-și părerea în chestia transacțiunii, a spus că Austria va suferi, dacă nu se va încheia transacțiunea. Ungaria n'are ce să se teamă, dacă Austria pune greutăți încheierii transacțiunii. Ar fi de dorit, ca guvernul nostru să fie energic, să arete, că nu ne temem de aranjamentul independent și nu ne temem de situația, care ar urma, dacă transacțiunea nu s'ar încheia. Mai bine să se teamă Austria de această situație.

Testamentul lui Hașdeu.

Iată textul testamentului lui Hașdeu care se află autentificat la secția de notariat a tribunalului Ilfov:

Testament

Eu Bogdan Petriceicu Hașdeu, în deplinătatea facultăților mele intelectuale, slobod de orice înrăurire fac testamentul de față.

Din ce se compune averea. În primul rând constat că averea mea se compune din cele ce urmează:

1. Castelul »Julia Hașdeu« din Câmpina str. Municipală, cu terenul său începând din stradă pînă în fundul proprietății mele și cu atenansele castelului. Aceste atenanse sunt formate dintr'un corp de case pentru locuință de stăpîn și de un al doilea corp servind pentru bucătărie și locuință de servitori. În sfârșit din diferite alte mici construcțiuni cari se găsesc pe terenul castelului.

2. Întreaga avere mobilă aflată în castelul »Julia Hașdeu«, compusă din cărți, tablouri, obiecte de artă, mobilier, etc.

3. Manuscrise.

4. Terenul în lățime de aproximativ 8 metri, situat în partea de nord a castelului (vecinătatea Gărbăcica) pe care teren sunt construite o casă pentru portar și al doilea corp de casă format din două odăi cu un antreu. Acest teren l-am separat încă din viață de proprietatea castelului printr'o despărțitură care se începe din strada Municipală și merge pînă în fundul proprietății mele.

5. Mobilierul necesar de locuință așezat în cele două construcții de pe acest teren.

Legatarul universal. Asupra acestei averi, pre-

cum și asupra oricărei alte averi ce se va afla în momentul morții mele, institui legatar universal pe Alteța Sa Regală Principele Nicolae al României.

Aceasta ca un omagiu de adîncă venerațiune pentru dinastia domnitoare a Hohenzollernilor și ca o întrupare a speranțelor României viitoare.

Alteța Sa Regală Legatarul meu universal va binevoi să primească rugămîntea ca din averea ce o las moștenire să predea femeii Anica Manolescu, care ca menageră a purtat supravegherea bătrînețelor mele și dacă va purta aceeaș grijă pînă la moartea mea, imobilul dela numărul 4 (patru) cu obiectele de mobilier provăzute la numărul 5 (cinci) de mai sus.

Dacă însă Alteța Sa Regală Principele Nicolae va preferi să reție întreaga avere mobilă și imobiliară ce voiu lăsa în momentul morții mele, atunci va avea facultatea să servească femeii Anica Manolescu o sumă de 20.000 lei (douăzeci mii), liberând astfel succesiunea de orice sarcină.

În toate cazurile rog pietatea A. S. R. Principei Nicolae întreținerea foarte modestă a mormântului funerar al familiei Hașdeu din cimitirul Șerban Vodă, unde și eu doresc să fiu înmormântat.

Manuscrisele provăzute la numărul 3 (trei) doresc să fie încredințate dlor Ciocazan, avocat și Iuliu Dragomirescu, avocat și publicist, care le vor da destinațiunea, pe care o vor crede mai nimerită.

Tot dlor C. M. Ciocazan și Iuliu Dragomirescu las exclusiv exercitarea dreptului legal de proprietate asupra tuturor operelor mele literare și științifice, rugându-i însă ca să depună sumele cari le vor reveni la Cassa de depuneri, alcătuit un fond numit Julia Hașdeu, din care cu vremea se vor ajuta lucrările literare și științifice cu caracter spiritualist și liber evanghelic, pe cari le vor afla meritorii.

În caz de caducitate a acestui testament, întreaga avere o las executorilor testamentari mai jos prevăzuți, cu obligațiunea de a îndeplini dorințele mele în ce privește femeia Anica Manolescu și întreținerea cavoului.

Executorii testamentari devenind astfel legatarii mei vor consacra castelul unui cult spiritualist, transformându-l într'un templu sau muzeu, cum vor socoti mai bine în majoritatea dlor, sesizând intențiunile și credința mea.

Pentru întreținerea lor, executorii mei testamentari vor delega pe unul din dlor ca să vîndă atît mobilierul și obiectele caznice, conținând lucrurile sacre, cât și atenansele castelului cu terenul lor, pînă în strada Municipală din partea

Pesimiști sunt numai cei ce fac ori o scaldă în trei ape fiindcă se tem de urgia răutății, pe care optimiștii o înfruntă.

Mai e apoi în darea de seamă din »*Lucefă-rul*« și un neadevăr.

Niciodată eu n'am vorbit de »*preoți nemernici și arhierii vînduți străinilor.*« Ceeace-mi dă mie și are să ne dea nouă tuturor credința nestrămutată, că binele va eși în cele din urmă biruitor, e legea noastră creștinească, și nu se poate ca cel pătruns de credința aceasta să grăiască de rău pe păzitorii acestei legi. Am zis și zic și acum, că sunt *tratați* preoții ca niște nemernici, iar arhierii, chiar oameni cu mari vrednicii fiind, în pozițiunea ce li-s'a creat, nu pot să facă binele, pe care-l vor fi voind. Iar prin aceasta nu am dărîmat, ci am dat soluțiunea: dacă voiți ca *duhul cel rău* să fie alungat din mijlocul nostru, dați, înainte de toate, lui Dumnezeu ce lui i-se cuvine, cinstiți-vă biserica și puneți pe slugitorii ei în pozițiunea, pe care părinții voștri li-au creat o, căci ei nu vouă au să vă fie slugi.

Ispita.

— Legendă. —

De Augusta Rubenescu.

Ultimele raze ale soarelui în apunere tremurau asupra pustului din Judea, aurind vîrfurile smochinilor și dând o culoare de topas spumelor cristaline ale Iordanului.

Mulțimea grupată pe sub smochini și la malurile râului se împrăștiă în valuri încete. Norul

de praț îi învălea și murmurul lor resună departe în pustie, ca susurul apei.

Erau mulți ca nisipul mării. Oameni plini de căință și mirare, credincioși și curioși, cari doreau să vadă și s'audă pe noul profet. Au venit pescarii și luntrașii de pe celalalt mal al Iordanului, neguțătorii din Bethania, vameși și adunători de dare, viteji din Ierusalim, cântătorii de harfe îmbrăcați în haine pistruițe, cântăreții cu fluerul. Cuvântul omului din pustie le-a sguduit inimile, ca răcnetul leului, și-i amenință cu biciul. Femeile se aruncau la pămînt în plîns convulsiv; neguțătorii își deslegau sandalele și intrau în apă, să-i boteze. Cântăreții aruncau fluerile și rupeau corzile harfelor; iar preoții și leviții din Ierusalim, trimiși de înaltul sfaț pentru a-l urmări și înteroga, îl priviau cu sfială.

S'acum se împrăștiu către casă, mîngăiați ori îndoelnici, cu speranță sau neîncredători. Numai grupul sombru al farizeilor și aduceilor înaintă printre ei în tăcere, ca sborul moale al bufnițelor.

Încetul cu încetul murmurul s'a potolit și pustia a înecat mulțimea. Amurgul cuprinsse bolta cerească cu manta-i purpurie. Frunzele smochinelor foșneau lin, ca un oftat al amurgului.

La malul apei scilpitoare, sta omul din pustie singur. Părul și barba i-se flutura în bătaia vîntului, ca lâna neagră; iar ochii îi luceau din fața palidă, slăbită, ca piatra de iaspis. Vestmîntul dur de piele de cămilă eră încins cu brău de piele. Lîngă el pe o stîncă, eră miere și câteva lăcuste așezate pe frunze de smochin.

Dintre tufele dela mal s'auzi un sgomot lin. O femeie păși dintre ramuri. Se mai întoarse și dete poruncă cu o voce aspră ca lovitura cioca-

nului. S'apropie apoi încet către omul din pustie și la câțiva pași dela el, se opri.

— Ce cauți aici? întrebă omul și privi femeia învălită într'o manta de culoare închisă. Femeia răsounse astfel:

— Te caut pe tine, pe care poporul te crede Mesia, iar mulți dintre preoți te cred profetul Ilie; eu însă știu că tu ești Ioan, fiul preotului Zacharia.

— Tu nu mă cunoști, zise omul — căci altfel ai ști că sunt numai un strigăt, care vorbește din întunec spre lumină; un deget care amenință și bate la inimile păcătoase. Sunt premergătorul aceluia, care are să vie între voi în numele dragostei, bunătații și îndurării.

Femeia tăcu câteva clipe, ș'apoi zise din nou:

— De unde știi că el e Mesia?

Omul din pustie își întinse brațele spre cer și strigă:

— Fiindcă scris este și prezis este! Și eu văd, că a părăsit deja Nazaretul și Galilea și e în drum spre noi. Îl simt în inimă și vai de cel ce n'are să-l recunoască, și vai de-aceia care nu se apropie de el cu căință, smerenie și admirație iubitoare!

Femeia clătină din cap.

— Vine dintre cei săraci și josnici, ce ne poate aduce?

— Femeie răcîcită, umbli prin întunec! El vine dintru înălțime și aduce avuți sufletești, cari sunt neperitoare.

Femeia zise încet:

— O, nici avuțile pămîntești nu sunt de disprețuit. Eu sunt bogată, și dacă vrei, îți dăruiesc taleri atîția, câți dorești.

opusă terenului prevăzut la nr. 4, realizând astfel o sumă a cărui venit unindu-i eventual și cu venitul operelor mele va fi îndestulător pentru acest scop.

În ce privește manuscrisele, rămâne neschimbată dispozițiunea de mai sus.

Adaug în sfârșit, că orice alte testamente sau dispozițiuni anterioare, ca spre exemplu cea făcută în favoarea fostului meu intendent Vasile Pascu, izgonit din serviciu, ca o slugă fără recunoștință și periculoasă, sunt și rămân revocate.

Ca executori testamentari pentru aducerea la îndeplinire a ultimelor mele voințe numesc pe d. n. Emil Costinescu, fost ministru, C. M. Ciocazan, avocat, Barbu Delavrancea, avocat, Tudor Rădulescu, directorul Regiei monopolurilor statului, Gh. Ștefănescu, profesor la Conservator și Iuliu Dragomirescu, publicist și rog stăruitor să primească această sarcină.

Făcut la București, astăzi douăzeci și trei Noemvrie, anul una mie nouă sute șase.

B. P. Hașdeu,
pensionar, Câmpina.

Situația politică.

Ministrul Andrássy despre reforma electorală.

Ministrul de interne, contele Andrássy, s'a lăsat interviuat din partea unui redactor al ziarului »B. Hirl«, asupra reformei electorale. Iată ce-a spus ministrul despre această reformă:

Reforma se pregătește, întreagă vara m'am ocupat exclusiv numai de ea. Am studiat-o și în parte am și prelucrat materialul și am progresat într'atâta, că nu peste mult voi înainta consiliului de miniștri *principiile fundamentale ale proiectului*. Sper, că după aceea voi fi gata în scurtă vreme cu celelalte. (Desigur va fi gata în doi, trei ani, Red. Tr.) Amănunte nu pot spune acum, dar cred, că orice prietin al drepturilor poporului va putea fi mulțumit cu proiectul meu. Foarte natural, că voi fi cu cea mai mare grijă, ca prin tranziția grabnică să nu

Omul din pustie o privi cu uimire.

— Ce să fac eu cu acestea? Bogat este cel cu inima plină de bunătate și dragoste. Adevăr îți spun eu ție femeie, că inima bogatului e mai tare ca stânca. Imparte-ți talerii între cerșitorii și cei lipsiți, ș'atunci vei fi mai bogată ca acum.

— Asta n'am s'o fac. De altfel cerșitorii mai mulți decât talerii. Dar vezi, cine te ascultă? Cerșitorii și cei săraci. Cuvântul meu conduce soarta unor popoare întregi, și la un semn al meu cad la pământ cei mai puternici. Capete încoronate îmi sunt jucării ca pietricelele la copii. Sunt mai puternică ca ori cine, dacă vrei însă mă umilesc înaintea ta.

Cuvântul omului din pustie sbură aspru peste apă.

— Fir de nisip ești tu, sclava pornirilor tale! Scoate-ți din inimă pofa de mărire, și îngâmfarea și te pleacă naintea celui care va să vie să ridice pe cei umiliți, iar pe cei îngâmfăți să-i umilească.

Femeia făcu un pas înainte și zise cu linguire:

— Vorbești astfel, fiindcă nu mă cunoști încă. Privește-mă!

Și își scoase învăltoarea din cap, și își deschise haina întunecoasă de pe umeri. În fața omului din pustie stătea o femeie înaltă în vestmânt de purpură până la călcăie, încinsă cu brâu de aur. Umerii îi erau învăliși într'un șal alb egiptean, iar la gâtul ei alb luceau mărgelile, ca lacrimile înghețate. În părul ei negru schinteiau sardise cu luciul de foc, cari emulau cu focul ochilor ei, și pe buzele-i roșii se jucă un zimbet dulce. Din vestmânt se respiră parfum de ambra și scortșoară. În mână ținea flori roșii, pe cari le întinse spre omul din pustie și zise cu voce dulce:

producem anarhie și ca să păstrăm caracterul național al statului maghiar.

Banul la ministrul Wekerle.

Ieri a fost primit banul Croației Rakoczy din partea ministrului Wekerle, referându-i asupra situației croate. Din această convorbire n'a transpirat nimica. Pe de altă parte cercurile politice de prezent sunt preocupate numai de tranșacțiune.

Pentru votul universal.

Partidul național slovac va țineă Duminecă o mare adunare de popor în Rozsahegy pentru votul universal. La această adunare vor vorbi deputații Hodzsa, Bella, Ivanka și Skiciak.

»Népszava« organul social-democraților, face, în nrul de azi, apel către întreaga muncitorime din țară, ca în ziua de 10 Octomvrie fiecare muncitor să lase lucrul, fiind decretată pentru ziua aceea, în care se va deschide și dieta, o demonstrație în fața parlamentului și pe străzile Budapestei pentru votul universal. Apelul se încheie astfel: »In 10 Octomvrie se va începe luptă revoluționară îndârjită și necruțătoare. Luptăm pentru programul guvernului, pentru ce-a promis regele. Nu mânați poporul în revoluție. Dați pentruce v'ați dat cuvântul de onoare! La luptă! Trăiască social-democrația revoluționară!«

Barabás despre urcarea contingentului de recruți.

Vicepreședintele partidului kossuthist, Barabás, s'a exprimat despre urcarea contingentului de recruți în chipul următor:

Peste tot nu cred, că se găsește guvern ungar, care ar cuteza să prezinte camerei un proiect despre urcarea contingentului de recruți. Dela noi nu primește austriacul nici pui de soldat, orice guvern ar cere lucrul acesta. Iar dacă guvernul se ocupă cu astfel de gând, să renunțe, căci din aceasta s'ar naște numai neajunsuri.

Vom vedea întru cât va asculta guvernul pe Barabás Béla.

— Lapădă-te de acela pe care îl aștepti și vino cu mine!

Omul din pustie se retrase cu ochii schinteitori și vocea îi sună puternic, ca o trompetă:

— Afurisită ești că m'ai putut auzi, dar ți-ai astupat urechile, m'ai putut vedea, dar ți ai închis ochii. Adevăr îți zic, mai josnică ești ca sclavul și mai săracă decât cel din urmă cerșitor. Depărtează-te de mine!

Femeia se învăli în manta și se îndreptă țivnoasă; își strânse apoi mâna în pumni și strigă cu voce amenințătoare:

— Urmează dar pe regele tău, care cu coroană de spini va fi încoronat, căruia trestie îi va fi sceptrul regal! Iar pentru cele ce mi-le-ai spus, îți vei primi răsplata. Adu-ți aminte de mine: sunt Herodia.

Se întoarse spre tufiș unde erau tupiliți câțiva sclavi. Puțin în urmă s'auziră pași cari se depărtau în nisip.

Omul din pustie rămase singur. Privi în înălțime, de unde se coborau umbrele dese ale nopții. Noaptea se lăsă încet pe locurile sălbatice, pustii. Luna ca un glob argintiu plutea pe cer maiestoasă.

Omul din pustie se tăvăli în nisip și așezându-și capul pe stâncă, privi spre Galilea.

În lumina arginție a lunii stătea o figură albă chitonă, cu părul brun ca pământul mamă, ochii adânci ca marea, și cu aureolă ca soarele. Pe frunte avea coroană de spini și n mână ținea o trestie; din spini însă se revărsau raze luminoase și din trestie încolțea floare albă de nufăr.

Ioan Botezătorul sări sus și își întinse brațele tremurând.

— Dumnezeu meu! strigă cu voce înaltă.

...Luna se acoperi cu o negură de nour și viziunea blândă albă, dispăru.

Procese cu grămada.

Prigonirea »Tribunei«. Aseară pe când încheiam ziarul, sublocotenentul de poliție Török, asistat de un detectiv, s'a prezentat la redacția noastră și arătându-ne ordinul dela procuratura din Oradea, iar a făcut perchiziție.

Avea ordin să afile manuscrisul unui articol scris la 2 Iunie în »Tribuna«, articol pentru care s'a pornit proces contra noastră, și în care cauză redactorul nostru Ioan N. Iova a fost ascultat deja și a răspuns bărbătește Vineri la judele de instrucție din Oradea.

În acel articol (întitulat »Dușman al culturii«) se arată bunăvoința, pe care o are față de cultura românească ministrul Andrássy, care a oprit Asociațiunea să strângă bani dela români pentru un internat, unde să adăpostim copiii noștri de școală, siliți să stea te miri prin ce case nesănătoase în oraș (Sibiu). Va să zică nu ne lasă nici pe banii noștri să clădim adăpost copiilor noștri.

Pentru că am spus acest adevăr, ni-se face acum proces (dupăce mai avem și alte procese ponnite contra noastră).

Iată acum știri despre prigonirea și a celorlalte ziare românești:

— În contra »Luptei« s'a pornit al șaptelea proces, pentru articolul »Din țara moșilor«. Se ține bine și confratele dela Budapesta.

Procesul »Unirei«: s'a pertractat ieri a doua oară în urma ordinului venit dela Curie. Acuzatul A. C. Domșa abzis de dreptul de a se apăra în limba sa maternă. Nu a fost lipsă de talmaci. Apărătorii încă a vorbit în ton conceliant. Pe ambii i-a lăudat procurorul.

Tribunalul, cu toate aceste, a susținut verdictul adus la prima pertractare: 8 luni arest și 1200 coroane amendă. Învățătura e să nu ne căciulim nici odată, când e vorba de drepturile limbii materne. Dacă e vorba de suferință să suferim cu fruntea ridicată — dar să nu cedăm o iotă din puținul drept ce ni-l dau legile țării. Numai așa ne vor considera străinii de bărbați, cari știm să suferim și chiar să murim.

Cluj, 9 August.

Procesul »Telegrafului Român«. Pertractarea finală în procesul de presă intentat domnului T. V. Păcățian, redactor al »Telegrafului Român« e pusă pe 20 Septemvrie nou, oarele 8 dimineața. Se va ține la curtea cu jurați din Cluj. Apărarea o va face dl dr. Iuliu Pordea, distinsul avocat din Cluj.

Din România.

Congresul petrolifer. La congresul de petrol, deschis la Ateneu sub prezidiul d-lui Salignyi, în numele guvernului român au vorbit miniștrii A. Carp și D. Sturdza, salutând pe delegații statelor străine. Au răspuns după rând delegații diferitelor state. Se constituie apoi biuroul sub preșidenția dlui Salignyi și cele trei secțiuni. Prima ședință s'a ținut Luni.

Din străinătate.

Avântul comerțului extern al Angliei. Toate prorociile pesimiste despre decăderea comerțului mondial al Angliei sunt răsturnate — zice «N. Fr. Presse» — prin cifrele de curând publicate, asupra comerțului extern al Angliei în întâia jumătate a anului curent — cifre, cari arată o creștere puternică a exportului și importului, față de anul precedent.

Valoarea exportului se ridică la 2063 milioane de lire sterline și arată, față de perioada corăspunzătoare a anului 1906, un spor de 25.7 mil. lire sterline.

Importul se ridică la 328.3 milioane lire sterline. Aceasta e cu atât mai remarcabil, cu cât în anul precedent se înregistrase un avânt surprinzător al comerțului exterior.

Din vara anului 1904, exportul englez a crescut cu 117 milioane lire sterline, iar importul cu 90 milioane lire sterline, excedentul importului față de export a scăzut cu peste 50 milioane de lire sterline.

Mai interesante încă sunt detaliile bilanțului comercial. Comerțul cu coloniile face numai 31.1 la sută din comerțul englez; comerțul cu țările străine prezintă 68.9 la sută.

Intre acestea, în ce privește exportul, Germania stă în rândul întâiu. Exportul în Germania arată, în ultimii doi ani, o urcare de peste 5 milioane lire sterline pe când importul din Germania n'a crescut decât cu 1.9 mil. lire sterline.

Exportul în Austro-Ungaria a crescut, în ultimii doi ani, cu 1.4 milioane lire sterline, importul a scăzut cu 224.000 lire sterline. Diferența aceasta e a se atribui, în primul rând, creșterii exportului de cărbuni din Anglia în Austria.

Un capitol important, dar care nu se poate arăta în cifre, s'a mărit în chip simțitor: încasările taxelor de navigațiune. Bilanțul comerțului exterior al Angliei arată un mare avânt industrial.

Intreaga mișcare a mărfurilor reprezintă, în prima jumătate a anului 1907, cifra enormă de 534 milioane de lire sterline.

O propunere a dlui Sturdza la conferința păcii. În ședința publică de Sâmbătă, președintele congresului pentru pace a dat cetire unei scrisori a dlui D. A. Sturdza prin care președintele consiliului țării românești propune crearea unei academii de drept internațional la Haga, care să funcționeze prin subvențiunile tuturor statelor.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 Septembrie n. 1907.

Din cauza sfintei sărbători de mâne: Tăierea cap. sftului Ioan Bot., numărul proxim al ziarului nostru va apărea numai Joi la orele obișnuite.

— **Sate vrednice de laudă.** Răcășdia, dieceza Caransebeșului a votat salariul fundamental de 1000 cor. la 4 învățători, iar comuna Jadani, dieceza Aradului de asemenea. Servească de exemplu celorlalte comune românești. B.-Comloș, 9 Sept. 1907. Cu stimă I. Vuia.

— **Coloniștii recunoscători.** Duminecă s'a inaugurat la Szilágyfalu în Bacica, bustul lui Szilágyi Dezső ridicat acolo de coloniștii procopsiți pe vremea când Szilágyi era în guvern. Guvernul a fost reprezentat prin ministrii Günther și Darányi; cununa a depus-o acesta din urmă.

Coloniștii ci-că erau în mare voie bună.

Cum nu? Aveau în mijlocul lor nu numai bustul unui fost ministru, ci doi miniștri vii, dela cari se mai pot aștepta la multe, căci slavă Domnului, țara are de unde plăti cheltuielile acestei — politice de rassă!

— **Radicalii sârbi din Croația** au ținut Duminecă adunare poporală în Ruma. A prezidiat deputatul Gyurgyevits Nikola și au vorbit mai mulți ruși, aprobând că deputații sârbi au ieșit din coaliția cu croații (rezoluționiști). De asemeni s'a vorbit contra Austriei și pentru că sârbi radicali să lupte pentru independența Ungariei.

Această adunare ziarele maghiare superficial informate au prezentat-o cași când ar fi a sârbilor radicali din Ungaria, cari ar vrea să iasă din clubul naționalităților. Așa se face politică naționalistă în presa maghiară.

— **Marile manevre** vor avea loc în anul viitor pe teritoriul Ungariei. Nu s'a hotărât încă locul, unde se vor ține, dar e probabil, că în sudul țării, în Banat.

— **Moartea reginei Elisabeta.** Astăzi s'au împlinit 9 ani, decând regina noastră Elisabeta a fost ucisă în Elveția din partea anarhistului Lucheni.

— **Moartea lui Sully Prudhomme.** Cunoscutul poet premiat cu premiul Nobel 1905, Sully Prudhomme, a încetat din viață în castelul său din Chatelet.

Sully Prudhomme era în etate de 68 ani și de 6 ani era paralizat și trăia retras.

— **Ministri ungari** Wekerle, Kossuth și Darányi, precum și secretarii lor de stat, având să călătorească la Viena în chestia transacțiunii s'au altuit în contra vărsatului, care grasează în capitala Austriei. În contra vărsatului vienez se pot altui — nu știm însă când se vor altui în contra celeilalte epidemii vieneze.

— **Incendiu.** În Győr a ars moara cu vapor a lui Bak. Au murit 18 oameni și au fost răniți mai mult de 40. Până au sosit pompierii, focul izbucnise pe toate geamurile clădirii cu patru etaje. Incendiu a fost îngrozitor. Pompierii și soldații au mântuit de foc o întreagă parte de oraș. Au ars și 10 mii de măști metrice de bucate. Moara a ars cu desăvârșire. Cauza focului încă nu se știe. Paguba e foarte mare.

— **O întîmpinare.** Primim următoarele: *Onorată Redacțiune!* În numărul »Tribunei« 179 a. c. prin articolul »Alegerea dela Beiuș« — fiind atacat, am onoare reflexiunile la acelea în următoarele a mi-le face:

Se zice în pasajul amintit, că eu am fost în suita lui Kardos; aceasta nu e adevărat, pentru că cu drept că în afacerile băncii pe timpul acela am fost la Vășcău, dar când au plecat înaintea lui Kardos am fost cu domniile preoți Valer Moga din Lunca și cu un coleg al dănsului în cafana din Vășcău și acolo eram și atunci când au sosit, prin urmare deodată n'am putut fi și aici și acolo; iar cece se atinge de vorbirea acolo amintită, foarte mă mir, că cum m'a putut confunda cu un locuitor din Vășcău cu numele Szabados, care a ținut vorbirea mie atribuită, pentru că acela e un om robust cu un ton puternic și nu subtil cum sunt eu.

Correspondentul așa se vede, că mi un voitor de rău și numai m'a calomniat, că toate afirmațiile sunt minciuni și neadevăruri.

Pe baza cestora vin cu toată stima a Vă ruga să binevoiti a da loc rectificării mele prezente. Cu toată stima Ioan Meggyesy.

— **Tempestate pe Marea Neagră.** »L'Indépendance Roumaine« aduce amănunte despre marea tempestate ce a fost zilele acestea pe Marea Neagră. Vaporul »Regele Carol« a sosit Duminecă dimineața în Constanța cu o întârziere de 10 ore, iar pe mare căpitanul, pentru a salva vasul și pe călători, a fost silit să arunce în apă o parte din mărfurile ce erau încarcate (în valoare de 15.000 lei). Trei marinari au fost luați de vântul grozav, dar totuși salvați la vreme.

Școala românească gr-cat. din Cluj și »Răvașul«. Sub acest titlu ni-se scrie din Cluj următoarele:

Cetim în »Răvașul«: »Școala românească gr-cat. din Cluj se deschide la 1 Septembrie n. în noul său local, splendid edificat și întocmit.

În noua școală vor fi două clase, cu totul separate una pentru fetițe, alta pentru băieți, provăzute cu două puteri didactice. Inscriverile se

încep la 1 Septembrie. Inaugurarea solemnă a noului edificiu școlar se va face mai târziu.

Curatorul bisericii din Cluj se ocupă cu activarea unei grădini învecinate cu noua școală, care o va completa cu desăvârșire cum numai se poate închipui de bine.

Să mă ierte autorul laudei acesteia, că susțin sus și tare chiar contrariul, și zic dimpreună cu tot poporul din Cluj și cu toți ceice au văzut și văd, străini și români, că noua școală românească gr-cat. este edificată într'un așa loc, cum nu se poate închipui mai rău.

E zidită înaintea bisericii lui Bob. Biserica lui Bob este un edificiu vechiu, trecut peste o sută de ani. I-se ascunde soarele cu desăvârșire prin școala cea nouă. I-se ia lumina. Intre biserică și școală nu poate fi vorbă să ajungă arșița soarelui și lumina lui nici prin ferestri, căci spațiul ce le desparte abia este de 2 metri. Și apoi știut este, că unde nu străbate căldura, arșița și lumina soarelui, pereții edificelor mucesc și capătă bureți și în câțiva ani se ruinează de sine, ba ruinează mobilele și strică sănătății celor ce locuiesc în asemenea edificii și dacă sunt edificate acele cât de pompos.

Pereții bisericii sunt vechi și măcinați de dinții vremii. Puțină mucezală le trebuie ca să se ruineze, căci și așa sunt numai cărpiți cu repararea din anul trecut. Dar mucezală și umezaiă ușor capătă și pereții noi, dacă nu-i poate coace arșița soarelui jur împrejur.

Toată lumea se miră dară, și cu drept cuvânt, cum de curatorii sf. bisericii din Cluj unde învățătura și științele fizice stau întinse pe garduri în număr de 15 inși, nu a avut înaintea ochilor singur aceste reguli elementare dacă nu a dat nimic pe partea estetică a lucrului?!

Mă mir că nu s'a aflat între curatori barem un plugar dacă nu cărturar să fi zis:

»Să nu punem școala chiar înaintea bisericii, ca să nu fim siliți a o încunjura totdeauna când venim la biserică, ci să ne cumpărăm alt loc mai depărtător. Biserica să ne fie slobodă, căci nici nu se cuvine, ca locuința popii să fie deasupra altarului lui Dumnezeu, ca să se audă din biserică cum sfârșie răntașul în cuină la popa și cum dărlăie servitoarea când curăță pătrângei și apoi să mai facă și semne diacilor din cor, când vin la biserică, căci toate aceste se pot întâmpla pe lângă toată băgarea de seamă, dacă va locui cineva în etaj sau va fi redacțiunea »Răvașului« acolo, căci etajul stăpânește toată zidirea bisericii«.

Pentru aceea să mă ierte domniile curatori, că le fac observare și susțin înaintea orisicui că în mai neacomodat loc nu a putut edifica școala cea nouă ca și unde e edificată. Să o fi edificat în front la strada lui Jokai, ori în locul celei vechi, ori să fi cumpărat mai întâiu grădina cea scump plătită, cu câte 100 cor. metrul quadrat. Ori dacă nu s'a putut nici una nici alta din aceste 3 locuri, să fi amânat edificarea chiar și cu risicul de-a închiria o localitate pentru școală, pe timp de un an. Să nu fi făcut lucrul acesta rău pe care numai »Răvașul« îl laudă cu cuvintele cutezătoare că »e așa de bine cum numai se poate închipui«.

»Răvașului« îi răspund cu sf. scriptură »vai celui ce zice răului că e bun și bunului că este rău«. Isaia 5. 20. Insemnați-vă însă cinstiți curatori din Cluj că un lucru mai rău nu ați fi putut să vă săvârșiți, nici atunci, când ați fi durmit cu toții într'un an de zile în frunte cu protopopul în școala cea veche, exchizând copiii dela școală. Acum putem conjuga cu toții verbul: vedem, vedeți căci singur »Răvașul« nu vede. »N'avem ce face« veți zice. E drept.

Una tot puteți face și adevărat să tăceți și să nu vă laudați negliobia și nepriceperea în »Răvașul«. Grijiți acuma de puneți a doua putere didactică o învățătoare diplomată. Aveți vre-o 3 în Cluj, ca barem în miniatură să fie și școală, de fetițe în Cluj dupăcum au contemplat cei ce au adunat banii, cu cari ați edificat școala, decât care nu se poate nici închipui mai bine după cum zice »Răvașul«. Grijiți că vă veți trezi cu un învățător a cărui misiune principală va fi ducerea manuscrisului pentru »Răvașul« la tipografie și pachetarea pentru postă.

Și toate aceste se va zice că se fac precum se afirmă și despre zidirea școlii, cu știrea și învoirea voastră, fără adunarea bisericească, care în Cluj azi nu numără nimic. Deie Dzeu să nu fie așa.

Un poporan.

— **Defraudare în Orăștie.** În zilele din urmă comitele suprem al comitatului Hunedoara într-o vizitațiune a lui în Orăștie a dat de urma unei mari defraudări din averea orașului, care evaluiază la 5 milioane coroane. Comitele a constatat că averea orașului n'a fost controlată de vre-o 27 de ani, și de-atunci banii orașului sunt defraudați; banii furajă, după cercetările făcute până acum, ating cifra de 700.000 cor. Pentru a se stabili totala lipsă de bani se recere o cercetare de vre-o câteva săptămâni, fiind mare încurcală. Comitele suprem a dispus sigilarea localităților cassei. Incontra casierului Schuller Móríc (de ce nație va fi? N. R.) s'a pornit cercetare, pentru ce a fost chemat la procuratura din Deva, dar ițigul simțindu-se ars la degete a tulit-o și azi judecătoria îl curentează.

Ne așteptăm la curioase descoperiri.

— **Ghilotina ca reclamă.** Parisul e în mare fierbere. Soleilland trebuie să fie executat, și cum de mult nu s'a mai văzut execuție în Paris, această agitație are explicația ei. Iată o glumă ce o face un ziar parisian pe tema acestui subiect:

Cei 80 consilieri municipali ai Parisului protestează încă de pe acum contra posibilității instalării ghilotinei într'unul sau altul din cartierele, pe cari le reprezintă. Și cum e vorba pe executarea lui Soleilland, dl Lépine se găsește în mare încurcatură.

Ce se întâmplă însă. Prefectul poliției se întâlnește cu un consilier din cartierul 21, care îl întâmpină cu aceste vorbe:

— Colegii mei nu voiesc ghilotină. Eu din contră o cer.

Dl Lépine privi pe edil cu mirare, apoi îl întrebă:

— Iți bați joc de mine?

Surzând, consilierul comunal răspuse:

— Doamne ferește! Vorbesc foarte serios și după o matură gândire. Cred că dacă aș putea să ofer ghilotinei un loc pe una din piețele cartierului meu, voi aduce un mare serviciu alegătorilor. Ascultați-mă: Acest cartier e prea puțin cunoscut, mulți parisieni n'au pus piciorul în el niciodată. N'avem nici tramwai, nici omnibus, nici birou postal, nimic, nimic. N'avem nici măcar un muzeu! Eșafodul ne va despăgubi. Grație lui ne vom face cunoscuți: se va vorbi de cartierul nostru, i-se va scrie istoria, va fi fotografiat, se vor pune în vânzare cărți poștale ilustrate cu vederi din el. Cafegii și birtașii pieții, pe care v'o ofer din toată inima, se plâng că n'au clienți. Grație combinației mele însă ei vor face afaceri bune: Ce zic! Vor trebui să instaleze cabinete particulare pentru oamenii aleși, cari ar dori să urmărească execuțiunea. Birjarii se vor obișnui cu sârmanul nostru cartier, de atâta timp disprețuit. Ei vor aduce bogați americani, generoși englezi, cari se vor simți destul de fericiți să plătească cât de scump spectacolul ghilotinei. Apoi, noi vom plăti instalația ei: voi deschide o listă de subscripție printre alegătorii mei.

Prefectul ascultă cu gura căscată.

— Căci, reluă consilierul, vom pune la dispoziția dlui Deibler, ajutoarelor sale și condamnaților, un local cu tot confortul modern. Vom ridica tribune pentru autorități, presă, public. În fine veți fi mulțumit. Eți bine, ce ziceți, domnule prefect?

Revenindu-și în fire, dl Lépine adăugă.

— Bine, dar în schimb ce am putea face și noi pentru cartierul d-voastră.

— Să ne garantați cel puțin o execuție pe săptămână!

— **Necrolog.** Primim următoarele: Subscriși cu inimă dureroasă aduc la cunoștință, că iubitul lor soț, tată, socru resp. bunic George Carabașiu paroh gr. or. român în Dubești a răposat în 22 August (4 Sept. 1907) în anul 68, al vieții și 49 al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre odihnă veșnică în 24 August (6 Sept.) Vineri p. a. la 9 ore în cimiterul din Vereșmort. Odihnească în pace! Aurel, Romulus fii. Ana Carabașiu soția.

Minerva nepoată. Anița n. Crăciun, Silvia n. Bugariu nurori.

— **Cărți de școală.** Se aduce la cunoștința domnilor profesori și învățători, că manualele de școală scrise de fidele profesor dr. Ioan Petran, cărți aprobate de venerabilul Consistor și înaltul guvern, sunt de a se căpăta și acum la vând. A. dr. Petran, Arad strada Lazar-Vilmos 4. Aceste manuale sunt:

1. Gramatica rom. pentru învățământul secundar partea primă Etimologie cu prețul 2 cor.

2. Gramatica rom. partea doua tot pentru învățământul secundar Sintacsa cu prețul 1 cor. 50 fil.

3. Gramatica elementară pentru cl. III. prețul 30 fil.

4. Gramatica elementară (continuare) prețul 60 fil.

Domnii profesori și învățători primesc rabat 20%.

— **Abcdar ilustrat** scris după metoda cuvintelor normale de Iuliu Vuia, a apărut zilele aceste în tipografia diecezană din Arad. Prețul 40 fileri.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tórnay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— Aduc la cunoștință, mult on. public, că am deschis birtul „888”. Bucătărie foarte gustoasă, burgheză maghiară. *Vinuri curate proprii. Bere de curte dela prima societate maghiară pe acții, pentru bere. Un pahar 16 fileri, pahar mare 24 fileri.* Rugând părtinirea mult on. public, rămână cu stimă Répássy Pál.

— Cea mai bună fabrică de instrumente muzicale este a lui Reményi Mihály, instalatorul Academiei maghiare de muzică, chiar de aceea nimeni să nu cumpere instrumente muzicale, fie acelea pentru vioară, armonice, flaută sau ori și ce etc., până nu va ceti și noul catalog ilustrat de 315 pagini a lui Reményi, ce se trimite gratuit din Budapesta, strada Királyi 78/k. Prețuri foarte ieftine. Preliminare fac gratuit.

Dregeri de toate instrumentele în modul cel mai ieftin; despre fiște-care instrument am catalog deosebit.

Concert, petreceri.

— **Reuniunea de cântări și cet. din Sasca-montană** invită la festivitățile împreunate cu sfîșirea steagului ocnăresc, dăruit bisericeii gr. ort. române din Sasca-montană de ocnarii români din loc, cari se vor ținea Duminică în 2/15 Septembrie a. c. Iată programul serbării: Sâmbătă în 1/14 Septembrie seara la oare 9 conduct de lampioane și serenadă de cor la nașa steagului D-na Roza Ghirilă, Duminică în 2/15 Septembrie a. c. la oarele 9 și jumătate a. m. serviciu divin și procesiune la »Crucea din Vârâti« unde va avea loc sfîșirea steagului. Seara precis la oarele 8, Concert și teatru în sala hotelului »Valutan« din loc sub condu cerea dlui Dămian Jzverniceanu. a) Concert. 1. Motto cor bărbătesc. 2. Marșul lui Tudor cor bărbătesc de A. Popovici. 3. »Moțul la drum« cor bărb. de I. Vidu. 4. »Coroana Moldovei« cor bărb. de I. Vidu. 5. Iată ziua triumfală« cor bărb. de I. Vidu. b) Teatru. I. Vulcan »Nunta lui Pârjol« teatru de copii. c) Dans.

Ultime informațiuni.

— **Inmormântarea lui Iosif Vulcan.** —

Iată raportul telefonic ce am primit despre această inmormântare:

»Rămășițele mortuare au fost transportate înainte de amiază în catedrala gr. cat. cernită în doliu. După amiază la orele 2 a început prohodul, oficiat de P. S. Sa Episcopul dr. D. Radu, cu strălucită asistență. Cânta corul elevilor din preparandie. Vorbirea funebrală a rostit-o dr. C. Bulc, secretar consistorial, făcând profundă impresie.

»Cosciugul a fost pornit spre cimitir într'un car mortuar, tras de 6 cai. Un alt car era plin de cununi, între cari s'a remarcat cununa Academiei Române, cu panglica *trei-coloră*.

»Din partea Academiei Române a vorbit dr. Ath. Marienescu, bun amic al decedatului, arătând activitatea și meritele lui Iosif Vulcan ca literat și fruntaș al neamului.

»Fondul de teatru a fost reprezentat de dl Iosif Blaga, profesor în Brașov, care a depus o cunună frumoasă.

»Au asistat toți românii din loc: Vicarul V. Mangra, dr. Aurel Lazar, N. Zigre, dr. I. Buna și alții, iar mai din departe, dela Chișineu, fruntașul M. Veliciu, rudenie și amic al decedatului. De asemeni și din societatea maghiară.

»Jalnica văduvă a primit număroase condoleanțe din toate părțile locuite de români.

PARTEA LITERARĂ.

Opera lui Vlahuță. (12).

B) Proză.

1. Nuvele.

George își mărturisise apoi șiretenia: era o amintire, nu tocmai exactă, dintr'o poezie de curând și neisprăvastă a lui Radu. Intorși acasă Radu se simte tot mai rău, se duse să se culce, dar »nu-l mai slăbia o tuse uscată, ce-i sfărma pieptul«, nici la Margareta, nu se putea gândi, »avea dureri nesuferite în arcurile coastelor și arsuri pe șira spinării«. A doua zi la masă Margareta îi întinse o hârtioară mototolită. Când se văzu singur, o citi: »Ce ai Radule dragă, de stai așa de trist? Am plâns atâtea nopți, crezând, că poate ești supărat pe mine. Și mă gândesc ce ți-am făcut? Unde te văd așa, mi-e frică și să-ți vorbesc. Tu nici nu știi cât sufăr și cât te iubesc. Iartă-mă, dacă fără știrea mea, te-am supărat cu ceva. Te implor, scrie-mi. Sora ta care te iubeste, Margo«. Radu amei de bucurie. I-a frăspuns, că nu e supărat: »Ești atât de bună, și te iubesc atât de mult! Sunt nebun de atâta fericire. Aștept să-mi vin în minți, ca să-ți pot scrie mai mult și mai deslușit. Ce păcat, că ne vom despărți peste câteva zile.« Zilele fericite și nopțile ferbinți și pline de visuri treceau una câte una. Margareta citia mereu șirele lui Radu și aștepta, ca scumpul ei să-și vie'n minți și să-și scrie mai mult și mai deslușit. »Cai erau puși și toată lumea era în picioare. Sfășiat de durere, Radu, își răzima fruntea de stâlpul cerdacului, își luneca privirea, jalnic și amărit, peste liniștile locuri, de cari se despărția, poate pentru totdeauna. Părea, că de-abia ieri venise... Și erau două luni în capăt. »Inainte de a pleca îi dete Margaretei o scrisoare lungă și deslușită, în care își îngropase toată iubirea, toate gândurile și toată viața lui amărită și fără de nici o nădejde«. Margareta singură în fundul grădinii, își scoase

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricașle proprie din marmoră, granit, syenit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszében, Déva și Bánpatok.

scrisoarea din stn. »Ochii ei mari sorbeau rândurile, din ce în ce mai lacomi și mai aprinși. Când isprăvi, simți, că i-se tale inima de durere, și-o podidi un plâns amar și nestăpănit, ce-i sbuciuma peptul, să i-l rupă bucăți, și-i înecă răsuflarea, ca o mână ucigașe ce i-se înfipse în beregată s'o sugruma. Radu îi scria cât o adoară și cât de țără noroc e acest amor al său. O roagă să-l uite, căci el e sărac, prăpădit și bolnav. »Eu am să mor încurând. Tu, Margo, ești atât de tinără și atât de frumoasă! Ar fi și păcat să te mai turburi, gândindu-te la mine. M'ar chinul cum nu poți să-ți faci ideie, să știi c'am furat liniștea unor oameni, cari m'au hrănit în casa lor ș'au fost atât de buni cu mine... Vei întâlni în calea ta inimi mai alese și mai vrednice de tine. Eu viu prea de jos, ca să te pot ajunge. Mintea Margaretei se prăbușise în întuneric și capul îi vuia a pustiu și-a desnădăjduire. »Perdută, ne-mai știind ce face, alergă într'un suflet în casă și căzu în brațele mă-sei, nebună, zdrobită de dureri, și năbușită de plâns: Iartă mă, mamă, mi-e drag Radu! Mă-sa îi șterse ochii, o netezi duos pe frunte și se silii s'o îmbuneze cu vorbe dulci și înțelepte de mângâiere: Bine, fata mamii liniștește-te, eu am să-i scriu lui Radu, și am să-l ocărăsc, pentru că și-a vârit în cap astfel de idei. Radu e băiat bun și are să m'asculte, am să-i scriu, să fie cuminte și să învețe cu George, să-și isprăvească studiile, și-l voi face copilul meu. Margareta se făcu veselă, »dar adesea, către sfârșitul zilelor lungi și posomorite de toamnă incremenia ceasuri întregi, în picioare, dusă pe gânduri, cu tîmpla lipită de stălpul cerdacului și cu ochii dornici și trudiți, așternându-și aiurit privirile-i triste de-alungul drumului pustiu, ce se ștergea ca o viță de fum, în zarea tulbure și îndepărtată dinspre răsărit.

IV. Radu se puse pe învățat în ruptul capului. Dar mai erau puține zile până la examen, iar material mult. »Ochii i-se făceau tot mai mari, mai albi și mai uscați și fața lui devenia din ce mai lungă, mai palidă și mai tristă. Sosii ziua examenului. »Boala, nesomnul, descurajarea, frica, înfățișă examinătorilor, în ființa lui Radu, un schelet tremurător, gata să se desfacă și să se risipească pe scânduri... Profesorii cugetară, că pentru a te așterne într'un sicriu, nu e de loc nevoie să prezinți morții diploma de bacalaureat. Căzu nenorocitul! »George a reușit, dar starea lui Radu nu-l lăsa să se bucure de izbândă. Acasă a scris, că au reușit amândoi, că-s sănătoși și urmează la drept. Mergea în toată ziua pe la Radu, care locuia într'un pension, ca să i mai potolească durerea. »Degeaba, George, pentru mine numai e scăpare! Ce-mi mai cânti tu de viitor? Nu vezi în ce hal am ajuns? Uită-te la mine și mărturisește, dacă-mi mai pot face vr'o iluzie! Cățiva băieți din pension se plânseră de tusea lui Radu, iar directorul îi spuse, că nu poate să-l mai ție și-i dete sfatul să între într'un spital. Radu plecă liniștit, după ce se primenii și-și luă cele trei caiete, manuscrisele. Cărți primenele, vechituri le aruncă sub pat. Se îndreptă spre șosea. Ajuns, își simțea inima răcorită, capul ușor și gândurile limpezi. La ce-i foloseau acuma atâția ani de trudă și de zbuciumare pe băncile școlii? Ce bine ar fi fost să rămâie prost la pragul părintesc. Ar fi un țaran sănătos și voinic, să ducă plugul în spinare... Harnic, s'ar fi așternut pe muncă, ar fi tăiat ogorul strămoșesc, și-ar fi scos din pământ hrana și fericirea senină a lui și a mă-sei, și-ar fi fost amândoi îndestulați și liniștiți până la capătul vieții... La câte chinuri și la câte umilinți n'aduce pe om deșarta-i nizuintă de a ieși din frânele chemării lui firești! Căci el avea de mic dragostea câmpului și o groază ne mai pomenită de școală și de oraș. De trei ori a fugit dela școală, când l-au dat întâiu și de trei ori l-a bătut mă-sa și l-a dus cu de-a sila să învețe. Ce rău a făcut, că nu l-a lăsat, să-și ție drumul ursitei lui de atunci! Biata lui mamă, ce grele dureri o așteaptă acum. Căci el va trebui să moară sub ochii ei... »Apoi se gândi la Margareta. Oftă, se sculă și plecă la George, îi povesti, că directorul l-a concediat și că mâne va plecă acasă. Și pentru primaoră îl rugă pe prietinel său, să-l împrumute cu zece lei. Preste noapte rămase la George, dar nu voi cu nici un preț să doarmă într'un pat cu el. Dimineața se despărți de el »cu o prefăcută nepăsare, năbușindu-și durerea și plânsul. Se simțea așa de obosit, și așa de bătrân, par'că trăise o sută de ani

în nevoi și suferinți neîntrerupte, iar George »rămase singur, zdrobit, fără nici o mângâiere și convins, că Radu nu-l mai iubește.

V. Radu căzuse la pat. Iar mama llinca »boicia pe la toate pragurile și se da în vânt după leacuri... Și cât e noaptea de lungă sta incremenită, ca o momâie, la căpătâiul lui și se uită nebună, ruptă de dureri, cum i-se istovește sub ochi odorul fără preț al vieții ei netrebnice și întunecate. Horcăitul, ieșit din pieptul scorboșit al lui Radu »vuia sinistru în pacea mortală a odăii și tăia amarnic, ca un ferăstrău, în inima nenorocitei lui mame. — Ci curmă-te odată, scândură de brad, strigă ea într'o noapte, sărind în picioare, scoasă din minți. Dar sunetul smintitelor ei vorbe o înfricoșă. Iși veni iute-n simțiri își făcu cruce, se bătu cu palma preste gură și se așeză iarăși, mahnită, la locu-i. Într'o zi însă »Dumnezeu făcu să treacă o rază de bucurie prin această casă de durere. Radu se deșteptă vesel și se ridică singur în capul oaselor. Mă-sa tresări, deschise ochii, și văzându-l sculat, i-se părea, că visează. Radu începu se rădă: »Știi una mamă? Câte zile sunt de când stau în pat? — De, maică, or fi vr'o cinci săptămâni. — Apoi mi-o cam fi, gândesc. M'am săturat de-atâta boală. De-acu m'am hotărât, să mă fac sănătos. — Să te-audă Dumnezeu, maică! llinca nu mai putea de bucurie. Ii găli fiertură de pasăre. Radu mănca bișișor. Ceru să-i dea o oglinoara din părete. Apoi ceru să-i dea în pat hârtia, călămara și condeiul, să-i răspundă lui George. Primise dela el patru scrisori și una dela Găiceni, în care mama lui George îl ocără, că nu le scrie, iar Margareta într'un colț îi scria: »Tăcerea ta zice, că ne-ai uitat. Dar eu n'o cred. Scrie-ne cum te mai afli. Te doresc... Sora ta Margo. A scris două scrisori. Obosise. »Măsa l privea cu ochii duiși și fericiți, și sta nainte de el cu eviavie, ca 'n fața unui sfânt. Acatistul ei, de Sâmbăta trecută, a fost bine primit de cel de sus. Se făcu soare. Radu se sculă și să 'mbracă. Incepu să umble încet prin casă. »Il duriau genunchii și glesnele, de slăbiciune. Se lovia cu brațele de șolduri, îi scârția ceafa când își întorcea capul și trupul i-se hațina pe tălpi, uscat și subțire, par'că era făcut din bețe. Iși peptenă frumos părul. Niciodată nu pusese atâta grijă în alegerea cărării. »Ce-i astăzi, mamă? Azi e Miercuri... A, eu am crezut că-i Duminecă, de aceea m'am gătit așa... Era voios. Incepu să-i spuie măsei glume despre prietinel său George, despre petrecerile dela Găiceni și-i părea rău, că nu-și aduzese cărțile. »Ii povesti pe *Sabathai-Rab Benaia* și-i cetii versurile, talmăcindu-le mereu și dându-i felurite deslușiri, ca să l înțeleagă... »Apoi tăcu deodată ca și când și-ar fi adus aminte de ceva trist. Privi lung și gânditor pe fereastră. Suspină. Spuse, că i-s-a făcut dor de copaci... c'ar vrea să iasă puțin p'afară, să mai răsuflie? In coasta căsii, sub un păr bătrân îi așternu mă-sa un țol îndoit în patru și peste el o veliță și două perne. »Era în acea zi din Noembrie, un soare atât de cald în cerul senin și-un aer atât de văratic... »Lui Radu i-se lungise căutătura a drum... Mă-sa, incremenită de-o parte, tăcea și se uită la el cu înduioșare. »Ce ochi frumoși avea Margareta în sara aceea! și amândoi tresăriră ca de-un glas necunoscut, rostit din senin. — De cine zici, c'avea ochi frumoși?

Radu păru, că se deșteaptă dintr'un vis. — A, nimic, mamă, asta-i așa o vorbă dintr'o carte, care mi-a lunecat prin minte. »Din ziua aceea s'a stins toată fericirea casei. Radu căzu iarăși la pat.

Nu mai mânca nimica. Peste-o săptămână i-se legă limba... Arareori îi fulgera prin cap ideea deslușită, că moare. Și-i venia să plângă, îi cuprindea o milă adâncă și sfâșietoare de sine însuși... »Era o noapte urită și vijelioasă. O lumânare de ceară ardea la capu lui Radu. Horcăia incetinel, cu fața 'n sus, cu brațele 'ntinse și cu ochii închiși. Mă-sa-i pipăi picioarele și simți, că i-se întunecă mințile de groază. O răceală ca de ghiață se ridica din trupul lui Radu, dela tălpi spre ghe-nunchi. Deodată cască ochii mari, deschise o gură spăimântătoare, scoase un gemet profund, și 'nțepeni de veci. llinca se cutremură. Aruncă învălitoarea de pe el și, mugind ca o vită 'njunghiată, căzu cu fața 'n jos, zdrobită și nebună de durere, peste trupul înghețat, slăbănogit și uscat ca peatra, al sfântului ei odor.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 Sept. 1907.

INCHEEREA la 11 ORE:

Grâu pe Oct. 1907 (100 kg.)	22.82—22.84
Secară pe Oct. 1907	19.54—19.56
Ovăs pe Oct.	16.20—16.22
Cucuruz pe Sept. 1907	13.50—13.52

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	22.78—22.80
Secară pe Oct. 1907	19.38—19.40
Ovăs pe Mai	16.10—16.12
Cucuruz pe Sept. 1907	13.40—13.44

De Tisa — — — —	22 K.	45—22 K.	85 fil.
Din comitatul Albei — — — —	22 >	15—22 >	55 >
De Pesta — — — —	22 >	25—22 >	75 >
Bănățenesc — — — —	>	>	>
De Bacica — — — —	22 >	75—23 >	05 >
Săcară — — — —	18 >	90—19 >	20 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 >	60—15 >	80 >
> de cvalitatea II — — — —	15 >	40—15 >	60 >
Ovăs > > I — — — —	16 >	65—16 >	80 >
> > > II — — — —	16 >	15—16 >	50 >
Cucuruz vechiu — — — —	>	>	>
> nou	13 >	60—13 >	80 >

BIBLIOGRAFIE.

»Cantorul bisericesc« opul dlui G. Bujigan învățator în Deliblat (Temes m.) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 25 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericască — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

4240/907 tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Argyelán Péter mácsai lakos mint jelenkező úgy Siman Jenő ügyvéd mint Simandan Manó engedményese aradi lakos továbbá az aradi és vidéki bör ipari rak-tár szövetkezett aradi czég és végül dr. Tamasdan Livius ügyvéd aradi lakos mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajthatóknak — özv. Borbíró Jakabné sz. Szekuj Szabina mint kiskoru Borbíró Péter, Mária, Joana, Pál, Gusztáv, Jakab, és Juliána t. ést.gyámjámácsai lakos végrehajtást szevedett elleni 86 k. 28 f. ugy 60 k. — 560 k. és 94 f. tőke követelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Aradmegye Mácsa községében fekvő a mácsai 548 sztjkvben A. I. 1 és 7—11 sor 15—16, 903 b, 1108 b, 1302 b, 1330 b, és 1752 b, hrsz, a felvett 476 számú ház és szántó földekre az árverést 2227 koronában ezennel megálatapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1907. évi szeptember hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor,

Mácsa község házánál megtardandó nyilvános árverésen oly kép fognak eladatni, hogy a menyiben az ingatlanok C. 181, allatt özvegyi haszonélvedeti jog erejéig özv. Borbíró Jakabné szül. Szekuj Szabina javára bekebelezett szolgáltni jog fentartásával oly árban adatnék el, mely a szolgálat telekkönyvi bejegyzését megelőző tehertételek fedezete szempontjából ezennel megálatapított 1900 kor. összeget megnem üti az árverés hatálytalonná válik és az ingatlanok a szolgáltni jog fentartása nélkül a kitűzött határnapon újabb a kikiáltási áron alul is elárvereztetnek.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 222 kor. 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügymiszteri rendelet 8 § ában kijelölt óvadékképen értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.
Arad, 1907. év június hó 6-án.

Aknay,
kir. tszéki bíró.

Birt de vânzare în Arad la colțul străzilor Kossuth și Magyar este un birt cu clientelă puternică, aranjat complet, cu o grădină plantată cu pomi și popici imediat de vânzare. Amănunte se iau dela administrația noastră.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 21 Septemvrie st. v. 1907, urmează a se ține licitație la sediul acestei Societăți prin oferte închise fără drept de supralicitare, pentru arendarea moșiei **Piscul Rusului**, din comuna Dagăța, județul Roman, proprietatea acestei Societăți.

Arendarea acestei moșii se face pe un termen de 5 ani cu începere dela 23 Apr. 1908.

Garanția cerută la licitație este de 1000 lei.

Condițiunile speciale pentru arendarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în ori ce zi de lucru între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de Societate la care se găsesc alături rate condițiunile speciale de arendare.

Arendarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Diracțiunea.

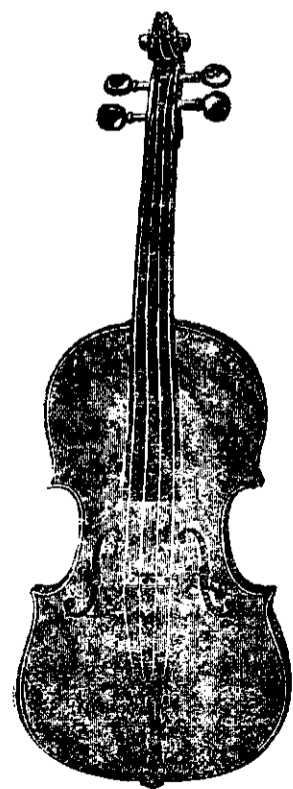
Cancelaria arhitectului

I. NIGA

se află

în strada Luther Márton Nr. 2.

(casa deput. dr. I. Suci) etag. II.

Distins cu medalie de argint a societ. regnicolare de industrie.

Braun Mihály

măestru de muzicale furnis conserv. din Cluj, Kolozsvár, Wesselényi M.-u. 18.

Vioare fine, viole și celo se pregătesc în atelierul meu. Coarde italiene veritabile, germane făcute din mațe, coarde de mine însumi fabricate. Paturi de vioară și tot felul de alte părți a vioarei. — Cele mai grele reparări se fac repede și artistic.

In atențiunea proprietarilor de pământ, notarilor, învățătorilor și a publicului călător!

In cafeneaua mea

„MOTOR“

Arad, str. Boros Béni (casa Vanicsek)

(in apropierea gării de motor), oricine se poate distra plăcut. — În toată ziua muzică.

Buffé rece și beuturi excelente.

Prețuri solide și serviciu punctual.

Deschis până dimineața.

Rugând sprijinul tuturor, sunt

cu stimă:

Lukács Fülöp László,
cafegiu.

Doamnelor!

CREMA LOTUS este cea mai bună și mai nesticăcioasă alifie pentru înfrumșetare, întrebuițându-se atât ziua cât și sara. Delătură totfelul de pete, precum: pistrui, pete de ficat, casuri și buburuze, beșicătura și precugiuni.

Fața primește o culoare frumoasă și curată.

SAPUNUL LOTUS e sapun de toaletă, are miros plăcut și se poate întrebuița și fără cremă.

PUDRA DE FLOARE LOTUS în culoare albă, roză și galbină. Pregătită după metoda americană, un mijloc de înfrumșetare inafectiv și admirabil. Se recomandă și doamnelor mai în etate, pentru că delătură încrețiturii și redă o față tină.

Prețuri: Crema Lotus Cor. 1.—
Sapunul „ „ „ „ „ 1.—
Pudra de floare Lotus, flacon mare „ 2.—
„ „ „ „ „ flacon mic „ 1.—

Magazinul principal: în grănatia de pălării pentru doamne:

A „Párisi nőhöz“,
S Z E G E D, Iskola-ut 13 sz.

Comande din provincie pe lângă rambursă. Vanzătorilor prețuri scăzute.

Permis prin decretul ministerului de interne, nr. 41.994.

Prăvălie nouă! **Fischer Mór** Prăvălie nouă!
ARAD

Piața Andrassy 20.
(Palatul Fischer Eliz.)

Magazin bogat asortat de cele mai bune

articole de porțelan

sticlă.

— **Ă M P I** —

— **R A M E,** —

argintărie-china și alpacca
obiecte de lux și tacâmuri.

Jucării de copii. — Păpuși.

TRUSOURI DE MIRESE.

Cel mai bun isvor pentru obiecte de ocazie și cadouri.

Rame din cele mai frumoase, se pregătesc repede și punctual.

Serviciu prompt și cu atenție!

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și americană în ambalagiu original

Recomandată de medici!

Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroans duzina cu 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Noutate de origine americană până acum nelintrecută!

„Silk Finish

Nevertear“

Tinde siguranță completă în urma întinderii și fineței extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Douts-americans duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservativ feminine „Pessarium oclusivum“, după profesorul Mensinga la ordin medical. Prețul dela 3—5. cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă. Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai sigur și mai comod preservativ feminin ca specialitate. Muște mii de declarațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influențați prin marfă mai ieftină, pentru că scopul corăspund în adevăr numai preservativele originale americane!!!

Brăul „Diana“ legătoare pentru period. Legătoare pentru pantece buric, sau contra durerilor de stomac. (Servitiu femenin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor, precum și la picioarele copiilor. Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă prețuri originale de fabrică

— Cel mai nou catalog se trimite gratis în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV, Koronaher. czeq-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă 20% rabat.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

pegătitor de haine preoțești

UJVIDÉK

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recuzite și haine preoțești de îmbrăcat în vreme slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătășă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

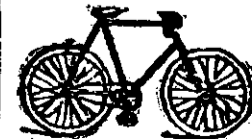
La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Dela mine **se pot procura** mașini de cusut, economice și biciclete cu prețurile cele mai reduse și pe lângă solvire în rate.

Atelier reparator mechanic. Reparări se efectuează grabnic și punctual și în provința.

Falk Imre,
Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 30.
Széchenyi-tér 39.

Cine are năsip sau petriș se schimbă
în „Bae de aur“
dacă se ocupă cu prepararea petrilor în
mod artificial.

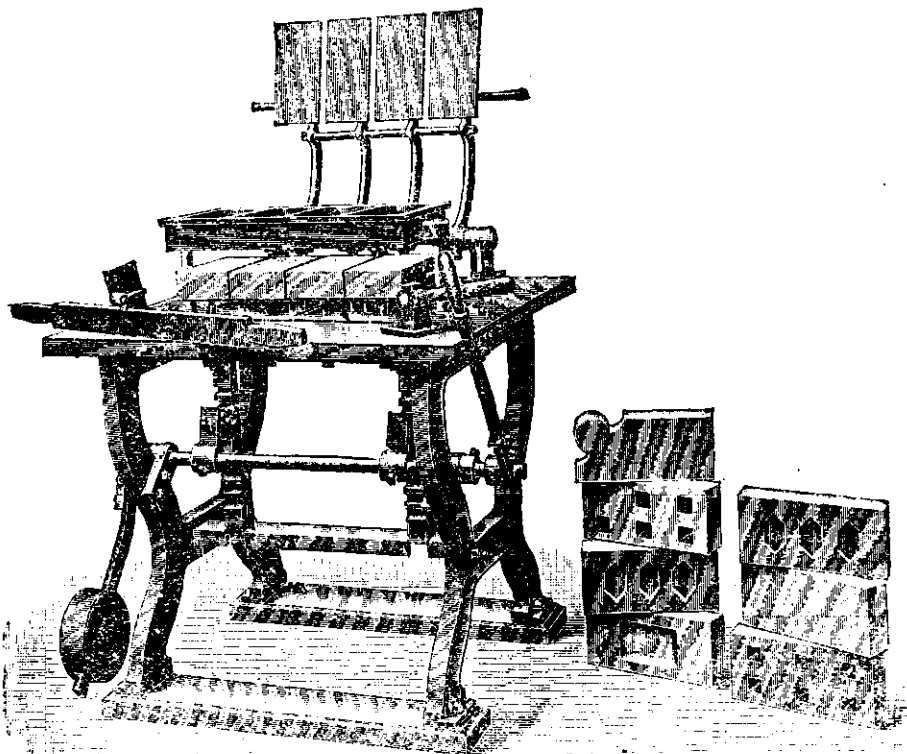
Se pot prepara cu mici cheltuieli:

Cărămizi de părete din cement prepararea à 1000 de bucăți . . . 18 C.
Tigle de cement pentru acoperiș prepararea à 1000 bucăți . . . 40 C.
Plăci de cement prepararea à 1000 bucăți 50 C.
Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ș.

Mașinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le livrează
ERNST TIETZE fabrică de mașinării liferite medailate în mai multe
rânduri și turnătorie de fer GUBEN N. L. Germania.

Reprezentat de către:

BÜSCHITZ MOR în KOMÁROM.

CATALOG ILUSTRAT ȘI PROIECT DE BUGET gratuit
trimite reprezentantul fabricii Büschitz Mór, Komárom,
cătră care trebuie adresate și scrisorile.

S'a deschis

Am onoare a aduce
la cunoștința onoratu-
tului public, că reîn-
torcându-mă din călă-
toria mea de cumpă-
rare

mi-am deschis

în strada Forray
(casa Lukács)

O prăvălie nouă

prăvălia mea
provăzută cu cele
mai noi și mai
moderne mărfuri.

Rugând părtinirea
onor. public

sunt cu stimă

Mărfuri nouă

Jankovics György
ARAD
strada Forray nr. 2
(casa Lukács).

Mașini pentru stropirea viilor și arborilor

Construite de oameni specialiști distinși întrec atât în privința lucră-
rii, precum și a durabilității orice fabricate de până acum. Nu face risipă în
materie și e ușor de manut de către oricine.

Un stropitor foarte tare făcut cu total **trimitem de**
din aramă, supus probei, **bucata cu preț de 45 coroane.**

La comanda de odată a 10 bucăți un scăzământ de 5%.
Pentru fiecare bucătă 5 ani garanță, se pot comanda exclusiv la noi
fabricanții.

Pregătim orice fel de cazane de orice sistem pentru ferberea ra-
chitului, cu aparat de recorire după plac, sau după sistemul inventat de noi,
prin care câștigăm cu 20% mai mult rachiu și mai gustos decât până acum.

La comandă trimitem cădări pentru lictare sau de orice fel.
Lucrările de aramă le efectuăm iute și punctual.
La comanda ne rugăm dacă se poate a ni se trimite desemnari și
măsur.

Szijasrtó Testvérek, arămari

depou pentru fabricare și reparaturi de stropitoare
în Kecskemét.

Cea mai bună

Harmonică

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai effine în
depositul de muzicalii ungurești a lui

REMÉNYI MIHÁLY

Budapest, Király-utca 58. tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instru-

mente de suflat
din lemn și
aramă, har-
monii și forte-
— plane. —

Reparări și renovări se execută de măc-
strii specialiști repede și cu preț moderat.

Inzestrarea orchestrelor muzicale cu instrumente pe lângă
cele mai effine prețuri de fabrică.

Cobe pentru sate și cornuri de suflat.

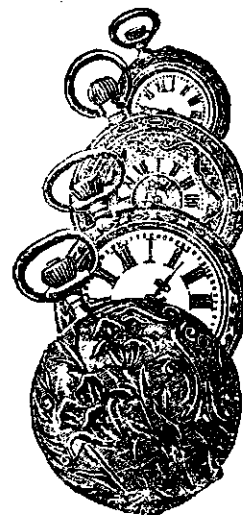
Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Export în mic și mare în toate părțile iunii.

Kovács L. Nandor

atelier de ciasornice, juvaerice și reparaturi mecanice.

SZEGED, Laudon-utca 3.

Efectuește tot felul de lucrări în branșa
aceasta, ca: ciasornice de părete cu mu-
zică și ciasornice de buzunar etc. Am în
depozit cele mai fine fabricate de Șvizzera
reparază și pregătește cele mai excelente
compoziții mecanice și juvaerice, cu pre-
țul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Efectueșc mai departe aurituri și argin-
tării după cele mai nouă sisteme galvani-
ce și electrice.

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL**BUDAPEST**
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.demulteor deco-
rat, cel mai vechi
și mai plăcut**atelier**
de
corseteîn care se con-
fecționează cor-
sete reform ne-
vătămător să-
nătății, în față
drept, stomacul
îl lasă liber, to-
așa și susținea-
rea de piept,
stringătoarea
de foale și de
șolduri, susții-
toare de spate,
precum și cor-
sete ortopedice
după moda ire-
centă și solide
pe lângă prețurimoderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru lu-
area măsurii așa în loc ca și în provincie se trimit gra-
tuit cu porto franco.**Inchiriere de hotel și ospătărie**Incunoștiințez onoratul public din loc și
jur că am închiriat**hotelul și ospătăria**„PROKOPECZ“
de lângă gară,pe care o conduc mai departe. Deoarece
năzuința mea e ca onorații mei oaspeți să
fie totdeauna mulțumiți, cer sprijinul și păr-
ticiparea tuturor.**Horváth Sándor**
hotelier și ospătar.**Igaz Sándor**

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

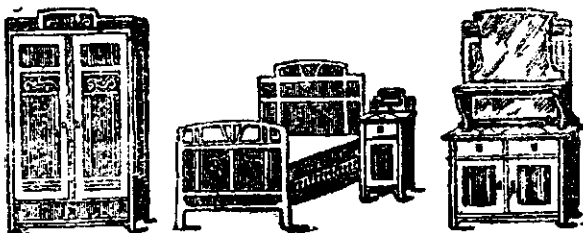
Aur și argint călcat cumpără
pentru prețul cel mai mare
de zi, ori schimbă pentru alte
obiecte de aur și argint.**Jfj. Szöke Ferencz**Intreprindere de țiglărie și placă.
Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.Aduc cu onoare la cunoștința on. public
și a proprietarilor de casă, că în Petöfi
Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis**CANCELARIE:****de întreprindere de țiglărie.**Toate lucrările de brânșă aceasta: ac-
operirea caselor noi, reparații cu alt ma-
terial, reparațiile acoperișelor stricate, le
executăm punctual.**Cea mai mare întreprindere de
felul acesta pe Alföld.**Planuri, oferte și modele, la dorință se
trimit gratuit.

Cu stimă!

Jfj. Szöke Ferencz, interprenor.

Telefon 615.

Telefon 615.

Fabrică de mobile.**Cel mai ieftin izvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.**Mare magazin cu tot felul de **mobile**
pentru **mirese, dormitoare,**
saloane, cafenele, hote-
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.Primesc tot felul de aranjamente pentru
biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după deseme date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.**Mobile se dau și pe lângă preț plă-
tibil în rate lunare.**In așteptarea comandelor, rămân
cu deosebită stimă:**FORMAYER ALBERT**

fabricant de mobile în

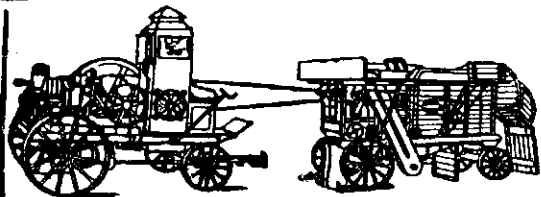
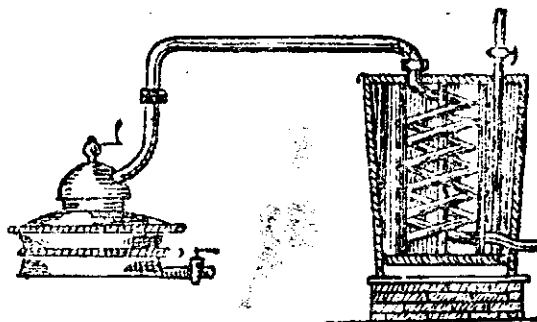
Temesvár**Oravicza**

Gyárváros, 3 király-u. 6.

Fő-utca.

Rușăm a observa firma!**Cumpăr**cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni
haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mo-
bile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață,
unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi,
precum și metaluri ori cât de mari și mici.Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500
bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini
pentru un costum.Localul prăvăliei mele din Maiu este strada
Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de
mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în
casa bisericii izraelite)După eorință merg și acasă și în provincie
chemat print'o carte poștala.Cu toată stima **IULIU HERZFELD.****Mașini de cusut.**De tot noi cu **30 fl.** și mai
mult; expert reparate pentru fa-
mili și industriștieși dela **12 fl.**
în sus le liferează pe lângă ga-
ranță**Habán József, mechanist**

Budapest, Almásy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —
Correspondența în limba maghiară, germană
și slovacă.Am onoare a aduce la cunoștința On.
domni preoți și comuni
bisericeși că în atelierul
meu**fac haine
bisericești****haine pentru preoți,****odăjdii, steaguri,****prapori, haine pen-****tru diaconi și îmbrăcăminte albe pen-****tru băeți etc., cu prețurile cele mai ieftine**și prompt.
Așteptând sprijinul D-V. sunt cu stimă:**Stefan Radonits****KIKINDA,**strada Sârbească No. 2455, în apropi-
erea poștei mare.**SCHMIDT
FRIGYES
és TÁRSA.**Atelier de repararea
mașinelor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.
Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșă noastră;
astfel de exemplu: **Lumini electrice, porți de pompă, în-
grădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos
mod.** Preațim apoi și reparăm și provedim din nou: **tot felul
de mașini de economie, instrumente de economie, instru-
mente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini
de vapor, etc.** Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm
pe răspunderea noastră.Mai ales punem mare pond pe înbunătățirea mașinelor de tipografie și
mutarea tipografilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit
4 ani de îndelung în fabrica de mașini alți Wörner J. és Társa din Epsta.Recomand tutu-
ror fierbătorilor de
rachiu și de spirt
căldările
mele cele mai nouă
și de construcția
cea mai nouă, bre-
velate, făcute după
sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare
practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în maga-
zinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan
comandele mai mari. Atară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă
de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco pre-
țuri curente ilustrate.**MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar**

UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Telefon 585.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad

Atelier de arhitectură alui Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială: **ARAD, Weitzer János-u. 13**
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală: **BUDAPEST**
Baross-utca 46.

Primește tot felul

de lucrări de birou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice

este escelentă

Spirtul Reuma

incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public
că am deschis
în Arad, Nagyvárad-ut nr. 3.
un atelier de pantofărie

care corespunde epocii moderate.

Studiile mele făcute prin orașele multe din
străinătate mă aduc în plăcuta poziție de a li-
fera prea stimaților mei clienți cele mai cu
gust și frumoase opere pe lângă cele mai mo-
derate prețuri.

Pun mare pond și de tot felul de renovații.
Pentru comande rog cu toată stima:

Wagner István, pantofar

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din
— — Timișoara în anul 1907. — —

Cel mai mare atelier de corsete al industriei
casnice din Ungaria de sud.

LAMPTEL REGIN

Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.

Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Becs-
kerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lugos, Nagybánya,
— — Petrozsény. — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrate
după industria de casă în atelierul meu fason și
executarea cea mai modernă, precum și dreptătoare corsete și
bandage de pânze tot așa și corsete pentru fâșii neproporțio-
nate lucrate, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi,
— — curățituri și transformări. — —

GEORG DÉCSI

măiestru
de
instru-
mente
muzicale
Sibiu
str. Ocnei
Nr. 10.

Magazin de tot felul d. in-
strumente muzicale, depozit
bogat de cele mai bune
coarde.

Primește și execută prompt tot
felul de comande din provincie,
precum reparază bine și ieftin
orice lucrare ce aparține acestei
ramuri.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“

putere raselor de 100
lumini pe oră 3 fileri.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

Inștințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din
loc și jur, că în locuința mea din strada Bercsényi,
nr. 8 Arad efectuează tot felul de

planuri de zidărie

pe lângă prețurile cele mai reduse.

Insemnez că în urma praxei mele continue de 32 ani, mă
nizuiesc ca în totdeauna să câștig îndestulirea onoratului
public doritor de a zidi. Nu sunt membrul nici unei
societați și tot felul de zidărie o efectuează cât mai curând.

Cerând sprijinirea, sunt cu profundă stimă:

Horváth József, măiestru zidar.